

Štampa vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za štiri leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroška
ulica št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pecamerni listi dobje
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Dotakni se ne vs-
eja, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natane enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do sreče opoldne.

Štev. 10.

V Mariboru, dne 6. marca 1902.

Tečaj XXXVI.

Kmetske pritožbe.

Iz govora državnega poslanca dr. Ploja v državni
zbornici dne 25. febr. 1902.

Mnogo se je že v razpravi o proračunu
govorilo o željah, pritožbah in zahtevah kme-
tijskega stanu... Obžalovati moram, da se
je v proračunu tako malo oziralo na kme-
tijski stan, ki igra v državnem in tudi go-
spodarskem življenju tako važno ulogo in je
najmočnejši davkoplačevalec. Povedati mor-
ram, da je najbolj nespametno, ako država
ravno pri podpiranju kmetskega stanu hoče
štediti; tako štedenje slabo upliva na pri-
hodnje proračune. Kmet bo opešal in mnogi
veliki sprejemki bodo v proračunu počasi
izostajali. Na drugi strani pa vlada ni uva-
ževala, da kmetski stan dobiva najmanjše
dobre iz proračuna.

Z obžalovanjem moram omeniti, da še
vlada vedno ni predložila v najvišje potrjenje
zakona, s katerim se odpravijo mitnice, če-
ravno je bil s tako veliko večino v zbornici
sprejet. In ravno tako žalostno je, da vlada
zakona noče prej predložiti v potrjenje, dokler
se ji ne dovoli davek na vozne karte po
železnicah. Gospoda moja! To je zopet davek,
ki bi hudo zadel najsiirje in najbolj uboge
kroge prebivalstva. (Pritrjevanje.) Ako vlada
tako nujno potrebuje novih dohodkov, ako
ji odpadejo dohodki, ki jih je dosedaj dobivala
pri mitnicah, potem se mi zdi najbližja pot,
da z osebno dohodnarino zaseže krepkeje
v žepe bogatinov ali ustvari davek na pre-
moženje, kakor ga imajo že v Prusiji, ali pa
da se davek od dedščine tudi progresivno

uredi. Pri tej priliki naj omenim neko po-
sebnost avstrijske finančne politike. Kar se
visokosti davkov in pristojbin tiče, smo Av-
strijci pred vsemi drugimi državami mnogo
naprej, le davki od dedščine so v Avstriji
najmanjši.

Naj se tudi izrazim nekatere pritožbe
našega kmeta na jugu. V prvi vrsti opo-
zarjam na brezupne in žalostne razmere, v
katerih se nahajajo vinogradniki na jugu drž-
ave. Toda vlada svote za podpore in posojila
ni zvišala, ampak se je mnogokaj črtala.
Zakaj pa je znižala to svoto? Ker se baje
lani svota, ki je bila namerjena za pod-
pore in posojila, ni uporabila.

Gospoda moja! Kdor to sliši ali čita, bi
bil mnenja, da vinogradniki pravzaprav ne
potrebujejo pomoči v isti visočini, kakor se
je skraja mislilo. Temu nasproti izjavljam,
da se je samo v enem okraju odbilo čez
2000 prošenj za podpore. In kako se
to dogaja? Ker dežele ne morejo dajati pod-
por v isti visokosti, kakor bi bilo nujno po-
trebno. Država pa zahteva, kadar kaj posodi,
da mora dežela ravno toliko posoditi. Ta
nedostatek se bo v nekoliko odpravil, hvala
Bogu v postavi, katero je, če se ne motim,
sprejela že tudi gospodska zbornica, in katera
se naj kar najhitreje predloži v najvišje po-
trjenje. Vlada je gotovo vedela, da bo ta
zakonski predlog skoraj postava in da bo
odslej morala tudi v slučajih, ako dežela
ne bo mogla v toliki meri priti na pomoč,
prositeljem ugoditi v njih prošnjah. Zato se
jako čudim, da je vlada postavke za te po-
trebe znižala, ne pa zvišala.

Imeli še bomo priliko, da o tem govo-
rimo v podrobni razpravi o kmetijskem
ministerstvu. In takrat bomo odločno
zahtevali, da vlada v pomoč res hudo
prizadetih vinogradnikov upostavi v prora-
čunu še izvanredno svoto.

Državni zbor.

Dunaj, 4. marca 1902.

Razpoložni zaklad.

Vlada zahteva, kakor se je v «Slov.
Gospodarju» že zadnjič naznanilo, 200.000
kron, o katerih njej ne bi bilo treba dati
odgovora, v kakšne namene jih vporabi. Ta
znesek se imenuje «razpoložni zaklad»
ali «dispozicijsfond». Čisto naravno je, da
tiste stranke, katere vladi zaupajo, glasujejo
za to svoto; stranke pa, katere z vlado niso
zadovoljne, glasujejo proti razpoložnemu za-
kladu. Letos vlada pač ni vedela, pri čem
da je; ima li zaupanje večine ljudskih zastop-
nikov ali ne. Vladi nasprotujejo socialni
demokrati in Vsennemci (Prusaki),
to se razumeva samo ob sebi. Vladi nasprotni
so Čehi, ker se jim še niso povrnila jezi-
kovne pravice; potem Lah, ki hočejo od-
cepiti južni del Tirolske dežele ter imeti v
«Trentinu» lastno deželno upravo; vlada pa
iz dobrih razlogov temu nasprotuje. Vladi
pa ne morejo zaupati ni Slovenci, ni
Hrvati niti Rusini. Zato so pa tudi
zastopniki imenovanih strank glasovali proti
razpoložnemu zakladu. Vendar ne vsi: libe-
ralni Slovenci in pa Srbi so pokazali svoje

Listek.

Hudobec v jerbasu.

(Spisal Ivan Vuk.)

O srečna leta blažene mladosti! Kako
brezskrbno življenje nam podaja. Kdo še bi
se je ne spominjal; posebno, ko smo sedeli
okolu dedeka pri topli peči, ter poslušali
njihove mične zgodbe in povestice. In pri-
povedovati so znali naš dedek prav gladko
in nekako veličastno jim je tekla govorica,
kot bi brali iz knjige. Nekega zimskega večera,
ko smo odmolili «Zdravo Marijo», so nas po-
klicali in djali: «Otroci! povedati vam hočem
jedno povestico, ki mi je prišla ravno na
misel.» Mi, otročad, smo se z veselim krikom
postavili krog njih ter z odprtimi ustmi ne-
strpno čakali, kedaj začno pripovedovati. In
dedek so spustili par gostih oblakov dima
iz svojega vivčeka, iztrkali pepel ter odložili
vivček. — In to povestico, katero so nam
pripovedovali tisti večer, hočem sedaj, vam,
dragi čitatelji in čitateljice «Slov. Gospodarja»
napisati. Sprevideli bodete, da so znali naš
dedek šaljive in kratkočasne povestice, in še
sedaj, ko me tarejo skrbi, in mi jemljejo čas,
se mi razjasni oko. Pa da se ne bomo pre-
več dolgočasili, začnimo raje s povestico, ki
utegne čitatelja kratkočasiti.

Lorenc Hrastnik je živel s svojo nič
boljšo polovico v majhni hišici, ne daleč od
vasi Milnice. Lorenc bil je eden izmed onih
vitezov, ki žanjejo, kjer niso sejali, in najdejo,
česar ni nihče zgubil. On je našel prav na
lahko n. pr. težko slanino v dimniku svojega
sosedu, istotako kako ubeglo kokoš, prijemši
jo z vajeno roko za vrat ter jo, kakor bi
mignil, poslal s tega trnjevega življenja v
boljšo bodočnost; zraven tega je še našel tu
in tam kak suhi mošnjček itd. Prav izpod
rok mu je šlo v temni noči kopanje krom-
pirja in pobiranje sadja.

Pa kako so hudobni ljudje na svetu;
preganjali so ubogega Lorenca na vso moč
in mnogokrat je siromak moral radi svojega
rokodelstva prebiti marsikatero noč in dan
med štirimi stenami in omreženimi okni; to
je bilo dobro, da ni pozabil med tem svo-
jega rokodelstva.

V neki tihi jesenski noči se je Lorenc
odpravil zopet po svojem poslu; ali tokrat
se mu je štrna zmedla. — Na svojih skri-
vališčih krog vasi, je bil to noč ta klativitez
opažen, in takoj sta se odpravila dva na
skrivališče «pri treh lipah», kake četrt ure
od vasi, koder se je vitez z ugrabljenim ple-
nom vračal. Ta dva možaka sta bila Rok in
pa Aleš. Rok bil je širokoplečat in precej
velik ter močan kot medved. Aleš je bil pa

majhen, a vendar po lastovičje gibčen pa
tudi precej močen.

Ura v zvoniku je ravno odbila jedenajst
— kar se priplazi črna postava proti «trem
lipam.»

«On je», zasepeče jeden za grmom, «po
njem!»

«Stoj», zavrne drugi, «še je čas!»

Ta postava, ki se je sedaj ustavila pri
«treh lipah», bil je v resnici Lorenc; na
hrbtu je nosil veliki jerbas, ter je kar stokal
pod njegovo težo. Postavil ga je na tla, ter
si obrisal pot, ki je kar curkom lil po raz-
vnetem licu; potem je poslušal na vse strani
— ter se tiho in oprezno spravil na nas-
protno stran, k dvorišču Vinka Migiča.

«Ta še ima en opravke», zasepeče Aleš,
«poglejva, kakšne zaklade ima neki v jerbasu,
da je tako stokal!»

Oba poskušata vzdigniti jerbas, a posreči
se jima le z veliko težavo.

«Saperlot, ta je pa naložil», zagodrnja
Rok; «jerbas tehta čez jeden cent.»

V jerbasu sta našla: Meso, kruh, vrečo
graha, par čevljev, sladkor, sol, kavo in druge
reči.

«Ti Rok», reče Aleš, «sedaj mi je ravno-
kar nekaj šinilo v glavo; — pa, seveda, to
je vsekako nevarno počenjanje.»

«Kaj tacega?» vpraša Rok.

zaupanje vladi s tem, da so na veliko začudenje drugih Slovanov glasovali za vlado. Ostali slovenski državni poslanci štajerski in kranjski, potem Hrvati, kar jih je bilo na Dunaju, so glasovali proti razpoložnemu fondu. Mi Slovenci zavzivamo najmanj pravic v Avstriji, mnogo manj, kakor Čehi in Taljani. Če so pa poslednji vladi nasprotni, ne vem, kako bi mogli vladi nekako vsiljevati svoje zaupanje ravno ubogi Slovenci. Ko so n. pr. Čehi zahtevali še jedno vseučilišče na Moravskem, je odgovorila vlada, da se naj o tem vprašanju zedinite obe narodnosti na Moravskem, Čehi in Nemci. — Ko so pa Nemci zahtevali v proračunskem odseku, da se naj odpravijo slovensko-nemški razredi v Celju in se prestijo v Maribor, je vlada odgovorila, da spozna v tem neko naklonjenost Nemcev napram Slovincem! Vedno se nastavlja po Štajerskem nemški sodnijski uradniki. Še le zadnje dni smo doživeli, da sta se zopet nastavila dva sodnijska pristava, pristaša nemške stranke, pri sodiščih za slovensko prebivalstvo (Ljutomer in Šoštanj), čeravno bi bila imela priti na vrsto 2 slovenska sodnika. Kako bi mogli torej Slovenci zaupati tej vladi? Vsak razsoden človek bi moral Slovence zasmehovati, če bi vladi, ki nam ni naklonjena, skazali svoje zaupanje. — Za razpoložni zaklad so oddali svoje glasove: Poljaki, ki so vedno vladni možje; veleposestniki ustavoverni in češki, ti ne morejo drugače; katoliška ljudska stranka, židovski naprednjaki in krščanski socijalci. Nemška ljudska stranka se je zdržala glasovanja. Sprejet je bil torej razpoložni zaklad za 167 glasovi proti 102 glasoma. Kedar bo vlada pravičena nasproti našim slovenskim zahtevam, hočemo njej skazati zaupanje tudi Slovenci.

Iz tega glasovanja je vlada lahko spredvidela, da niti polovica poslancev ni na njeni strani.

Dr. Žitnik.

V imenu slovenskega središča je naštel vse razloge dr. Žitnik, radi katerih on in njegovi tovarši ne morejo glasovati za razpoložni zaklad. Pritoževal se je pri tej priliki tudi, da nekateri vladni organi nič ne storijo za blagor ljudstva.

Razgovor o proračunu za 1902.

Državna zbornica šteje 425 poslancev. Razne stranke so se dogovorile, da dobi pri razpravi o raznih ministrstvih besedo 300 poslancev. Teh 300 poslancev se je potem razdelilo na razne klube tako, da jih pride k besedi tri četrtinke. Slovanski centrum šteje n. pr. 15 članov; zato jih sme govoriti

«Veš, jaz bi najraje malo duhove igral... Ako bi namreč spraznila ta jerbas, te reči zanesla v stran, jaz se pa vsedem v jerbas — in ti bi djal nekaj kosov mesa in kruha na vrh in to vse lepo pokrili — in rečem ti, lump ne opazi nič, pa me odnese.»

«Juhu, Aleš, ti si pa dečko! To narediva — narediva pa to! To bo smeha! In smejal se je tako, da se je držal za trebuh, kakor da bi bilo že izvršeno.»

«Ali, če me opazi?... Jaz se ne bom mogel braniti v jerbasu. — Pa se ne smej tako glasno, da naju ne sliši!»

«No pri vsem tem sem še jaz tukaj», reče Rok, ko si od smeha nekoliko opomore. «Jaz se skrijem za grm... ako te ne opazi, šel bom tiho za vama... kako hitro pa bo pretela nevarnost, priskočim na pomoč.»

«Dobro! pa poskusiva!»

Hitro znosita ukradene reči za grmovje, in Aleš se vsede v jerbas; ker je bil majhen, sedel je prav oblastno v njem; Rok je vrgel preko njega prazno vrečo — grah sta izsipala — čez vrečo nekaj mesa in kruha, ter z rjuho vse skup pokrije, on pa se skriva za grm.

Kmalu na to pride Lorenc nazaj. Prinesel je polne žepe jabolk ter je položil v jerbas; nato se pripogne in z globokim: «Aaa-aah!» počasi z jerbasom na hrbtu ustane. Ko je storil kakih sto korakov, kar

12. Vlada je želela, naj se ta razgovor o državnem proračunu konča pred veliko nočjo. Zdaj sprevidi, da je to celo nemogoče, ker je toliko govornikov zglasenih k besedi. Do velike noči se bo dovršila razprava o ministrstvu za notranje zadeve, za deželno brambo potem za nauk in bogočastje; vsa druga ministrstva se bojo preraševala po velikonočnih praznikih. Ker se je vladi dovolil državni proračun samo do konca meseca marca, bo v kratkem vložila prošnjo pri zbornici, da podaljša ta obrok še za par mesecev dalje, dokler se konča obravnava o celem proračunu.

Politični ogled.

Slavlje sv. očeta. Po celem svetu se slavi veseli dogodek, da je sv. Oče Leo XIII. dne 3. marca prestopil v 25. leto svojega papeževanja. Vse države so sivemu starčku čestitale, edina Italija tega ni hotela. In vendar bi Italija, posebno Rim, že davno gladu umrl, ako bi papeža ne bilo v Rimu. Na Dunaju se je dne 3. t. m. več nadvojvod in nadvojvodinj pripeljalo k papeževemu zastopniku Talijaniju, da so mu izročili čestitke za sv. Očeta. V Budapešti šole niso imele ta dan pouka. Vršile so se šolske slavnosti, ki so se zaključile s papeževo pesmijo.

Skrb Rusije za kmetijstvo. Službeni list ruske vlade »Praviteljstveni Vestnik« je priobčil te dni važno carjevo naredbo, po kateri se osnuje posebno poverjenstvo pod predsedstvom finančnega ministra z nalogo, da poizveduje o vseh potrebah ruskih poljedelcev ter predloži posebne nasvete v zvezi s čiščenjem poljedelstva ter z njim združenih strok. Tako se briga Rusija, da dviga poljedelstvo in pomaga seljakom, ki so glavna podpora in najjača zaslomba velike ruske države. Že danes se Rusija z Ameriko smatra za največjo žitnico, iz katere se celi svet preskrbuje s hrano.

Nemška surovost. Prusi izganjajo z veliko brezobzirnostjo slovanske delavce, rudokope, premogarje itd. iz svoje dežele. Zdaj nameravajo Prusi ustanoviti posebno agitacijsko društvo po vsej Nemčiji, ki bo pospeševalo izganjanje Slovanov iz Nemčije. Tudi Slovence bi to hudo zadelo. To bi sicer imela preprečiti dunajska vlada, pa ne stori ničesar. Ostrejši odgovor bi mogli dati predrznim Nemcem bogati Rusi in Poljaki, ki polnijo po toplicah nemške žepe s slovanskim denarjem.

Modre žene. V mestu Lion na Francoskem so se združile katoliške žene v dru-

štvo, ki bo skrbelo zato, da bodo prišli katoliški možje v državni zbor na Francoskem. Družbenice imajo dolžnost: 1. vsak mesec vplačati vsaj eden frank za stroške pri volitvah. 2. Kolikor mogoče vplivati na to, da pri volitvah prodrejo tisti možje, ki imajo voljo delati za blagor domovine in za prostost sv. vere. Nekatere pa so se še ob enem zavezale, temu blagemu društvu pridobiti še po 20 novih udov. Častno predsedništvo tega društva ima soproga admirala de Conville, ki je požrtvovalen in delaven katolican. Na Francoskem zatirajo katoliške šole in ovirajo dušno pastirstvo. Redovnike in redovnice so izgnali iz bolnišnic in dobrodelnih hiš; da se bo na boljše obrnilo, je treba, da pridejo v zbornico katoliški poslanci. To spoznajo žene in začele so resno delati na to. Žene, vzemite se jih za zgled in nagovarjajte svoje možje, najsibodo že državnozbornske ali deželnozbornske volitve, ali volitve za občinske in druge zastope!

Krščanska demokracija na Laškem.

Liberalni listi so zadnji čas o tem vrgli v svet razne neresnice, češ, da hoče rimska stolica krščansko-demokratsko gibanje zatreti. Stvar je pa v resnici ta: Na čelu katoliškemu gibanju na Laškem stoji »Opera dei congressi«, katera ima v Rimu svoj osrednji odbor, potem pa pokrajinske, škofijske in župnijske odbore. V te odbore so se volili večinoma stari zaslužni možje, ker se je ta izvolitev smatrala vedno za čast. Saj se pri nas tudi tako godi, da se volijo pri velikih shodih taki odbori, ki imajo zvoneča imena, a ne delujejo. Zato se je začelo mlado demokratično gibanje razvijati po Italiji čisto neodvisno od središnjega odbora. Mnogoštevilnih ljudskih društev, ki so jih mladi demokrati ustanovili, niso hoteli priznati pri »Operi dei congressi.« Da bi tu naredil red, je izdal kardinal Rampolla znano navodilo, v katerem združuje krščansko demokracijo z »Opero«. Ena tretjina v vsakem novem odboru mora odstopiti, in demokracije vstopijo v organizacijo »Opere« in volijo nove odbornike. S to modro naredbo je kardinal Rampolla združil stare konservativce z mladim naprednim naraščanjem in tako zedinil italijanske katoličane obeh smeri v eno stranko. To liberalce jezi, in zato zavijajo zopet dejansko resnico. Sicer pa njihova jeza le kaže, da je Rim — pametnejši od liberalcev.

Vojska v Južni Afriki. Neki berlinski list ve poročati iz zanesljivega vira, da so posamni burski oddelki razprostrti po vsej kapski koloniji, Oranju in Transvalu ter

zasliši zraven sebe čuden krik. Po celem telesu se je stresel in jel stopati hitreje. — Zopet zasliši strahoviti: «ššš—ššš—ššš.» Noge se mu šibijo, a vendar drvi dalje. — In sedaj grozen: «Ouuh—uuh!»

«Vsi dobri duhovi!» zavpije prestrašen Lorenc.

Sedaj je prišlo celo do jerbasa — kako praska po njem — Lorenc zdihuje in divja naprej, kar ga morajo nesti noge — sedaj zopet zapraska. Lorenc zastoče:

«Sveta...!»

Kar nekdo strašno zažvižga, da je slo skozi ušesa — in sedaj se oglasi nad glavo divji: «Juhuhu—uj!» — Lorenc hoče jerbas spustiti — pa sedaj ga nekaj zgrabi z žarečimi kremplji za ušesa. Lorenc kriči in prosi:

«Milost! Milost! — hudobec! — vrag!»

Hudobec krikne divje:

«Od kod te reči?»

«Kupljeno, gospod hudobec — vse kupljeno!» stoka tat.

Hudobec ga neusmiljeno potegne za ušesa.

«Darovano, gospod hudobec — darovano, dobljeno!» ječi milo Lorenc.

Hudobec mu zasoli gorko zaušnico in ga potegne še huje za ušesa in Lorenc nazadnje obstoji:

«Ukradeno, gospod vrag — ukradeno!»

«Kje? kje? kje?» tuli satan.

«Pri Migiču, pri Črednjaku, pri Detalnu, pri Olšenu», zastoče tat.

Hudobec se na vso grlo divje zagrohoče, Lorenc pa prosi:

«Gospod vrag, pusti me, da si počijem; strašno sem utrujen!»

«Počivala bova v peklju!» zatuli hudobec, «naprej, marš!»

Lorenc beži naprej. Bleda luna se prikaže izza oblakov in zasveti s svojo čarobno svetlobo vso okolico. Sedaj zagleda nesrečni tatič v lunini senci zraven poti sebe — jerbas — in čezenj hudobca s konjskimi nogami, dolgim repom in z zvitimi rogovi, vendar še beži naprej. Sedaj se zopet zasliši strahovito žvižganje, vriskanje — zraven njega — za njim — in čez njegovo glavo, — cela vrsta majhnih, ognjenih hudobcev pleše pred njim ter ga zbadajo v obraz in rame. — Lorencu se šibijo kolena. Sedaj pride pod visoko lipo, ki je razprostirala mogočno svoje vejevje čez cesto. Hudobec zarjove:

«Stoj!»

Lorenc obstoji in se trese. Hudobec mu pa počasi, besedo za besedo zatuli na uho:

«Danes še nimam cele moči čez te...»

Pri drugi tatvini si pa moj, razumeš, moj!...

so povsodi kos angleškim četam. V decembru in januariju je bilo skupno nad 600 večjih in manjših bojov. Anglija s svojimi sedanjimi vojaškimi sredstvi nikakor ne boče premagala Burov. Le dva načina sta, ki bi mogla zlomiti bursko premoč; prvo bi bilo, ko bi Angleži i nadalje dobivali konje iz vseh mogočih delov sveta, in pa izključevanje zdravnikov od burskih taborišč. Če bodo velesile še dalje mirno gledale, da se bodo kratile Burom najsvetejše pravice mejnarodnega prava, potem bi pač ne bilo čudno, ko bi konečno oslabela burska moč. Ko bi se v tem oziru ne odpomoglo Burom, pride vprašanje o konjih še le v drugi vrsti v poštev. V nemškem državnem zboru se je govorilo tudi o posredovanju evropskih velesil. Posamni govorniki so naglašali, da je sramota za Nemčijo, da ne more dobiti nobene velesile, s katero bi nastopila nasproti Angliji ter jo prisilila, da prične mirovna pogajanja.

Dopisi.

Od Sv. Ilja v Slov. gor. (Repnika ni več.) No, kaj je pa že spet novega v Št. Ilju? Vprašali boste začudeno cenjeni čitatelji »Slov. Gospodarja«. Le potrpljenje, vse pride na vrsto. — Naznaniti vam moram, da znani pristaš »Südmarke«, Repnik, ni več župan v Cirknici. Torej lansko leto je padla županska krona poličkemu Reiningerju z glave, a letos se je podrl županski stolec Repniku. Cirkniški Slovenci pač ne žalujejo za svojim »rihtarjem«, a v skrbeh so si, če si pri padcu ni preveč potolkel svojih pristno nemških kostij. Gospod Repnik, ali Vam je »rihtarska« kronica zlezla raz Vašo modro glavico, morda iz strahu pred »bindišarskim gesindlom«? No, ne žalujte preveč, sicer dobite še »hipohondrijo«; saj itak g. Höltschl pretaka za Vašim imenovanjem bridke solze, da žaluje celo tako močno, da ga niti vest ne more utolažiti, da bo »baron« v Pistor minister postal. Mi pa kličemo: vsaka sila do vremena. Radovedni smo pač tudi, kake krokodilove solze bode točil ptujski »Štajer« za Repnikovim zupanovanjem. Saj je Repnik edini njegov tukajšnji oboževalec in razširjevalec. Najbrže bode natisnil posebno »parte« za »rihtarijo« Repnikovo. Omeniti še moram tudi, da je bil padli Repnik jako hud nasproti nekemu slovenskemu obrtniku šentiljskemu, ker se je le-ta udeležil narodne veselice bral.

Sedaj te hočem še enkrat potresti in izpustiti.»

In prijel ga je za lase, ga mikastil, da mu je kar glava odletavala sem in tje, ter mu nazadnje priloži par vročih, krepkih zaušnic. Med tem zdravljenjem je pa stokal Lorenc:

«Gospod hudobec, milost, milost! — Tisočkrat prosim za milost!» — Nato se zgrabi hudobec za vejo ter z divjim vriskom spleza na lipo. — Ubogi tatič pa spusti jerbas ter beži domov, kolikor so mu pripuščale upehane kosti.

Ko je Lorenc odšel, splezal je Aleš z lipe; Rok je prišel ravnokar k njemu; in smejala sta se tako, da sta se kar valjala po tleh. Nato sta odšla v vas.

Drugi dan so našli ukradene reči pri »treh lipah«; ljudstvo ni moglo razumeti te čudne reči. — Lorenca pa nekaj dni ni bilo nikjer videti — reklo se je, da je bolan. — Prihodnjo nedeljo stopil je Lorenc k spovednici, kjer se je dolgo pomudil. Od tistega časa se ni dotaknil tujega blaga; tu in tam je še bilo časi slišati, da je zmanjkalo te ali one reči, in vsikdar se je pripisalo na račun ubogega spokornika.

Tako so pripovedovali rajni dedek. Mi otroci smo si njihov nauk globoko k sreči vzeli, in tudi jaz ponovim: »da bi le vsaki tat bil tako temeljito ozdravljen, kot je bil ta, potem bi se kmalo odvadil grešiti zoper sedmo božjo zapoved!»

društva dne 2. febr. t. l. Izjavil je, da on tiste, ki zahajajo med — — — ne bode podpiral z naročili. Dobro, g. Repnik, te Vaše besede si bodemo dobro zapomnili. Usojamo pa si, Vas le vprašati, kje se zbira največji »gsindl«, v slovenski družbi, ali pa nekje drugod? G. Repnik, morda Vam ni neznan, v čegavi gostilni se slučajno v njo prislemu gostu zabavlja čez izgovorjeno slovensko besedo, ter na vse mogoče načine izziva in hujska čez Slovence? Vedeli bi Vi morda tudi za krčmo, iz katere že kar iz navade lete na mirne, mimogredoče narodnjake, zares klafarska, pobalinska izzivanja, da, včasih celo — kamenje.

Čudimo se, kako zamore človek, kakoršen je Repnik, biti tako napolnjen s srdom napram rodnim svojim bratom, edino katerim se ima zahvaliti za svoje premoženje. Ko je zvedel, da priredi naše bralno društvo 2 febr. veselico v narodni gostilni vrle gospe Muršec, ga je to razkačilo tako, da, ko je ista gostilničarka prosila pri njem za dovolitev godbe, jej je isto prošnjo odbil. Hudo mušneži sicer trdijo, da zategadelj ni dovolil godbe, ker je hotel, da se po celi občini žaluje za njegovimi prašiči; a mi smo si pa stvar drugače razlagali. — Tako imamo torej sedaj Šentiljčanje celo svojega ministra in spe ter enega »exbürgermajstra« več. — Na ne ravno veliko veselje »Štajerčevu« Vam moram tudi poročati, da je edini naročnik zraven Repnika, nek mladenič, poslal tega lažnjivega ptujskega kljukca nazaj. Jako smo veseli, da šteje naša župnija sedaj samo jednega »Štajerčevega« naročnika, poleg na stotine broječih »Gospodarjevih« in »Našega Doma«. Prihodnjic spet kaj več.

Od Sevnice. (Čudno uganko) nam hoče staviti neki hvale in spoštovanja vredni gospod iz Sevnice. Te uganke še Vi, gospod urednik, ne rešite, ako Vam je jaz rešene tiho na ušesa ne povem. Ne vem, kaj poreče k temu naša tržka inteligenca? Ona bi to uganko lahko rešila, ko bi le znala in pa hotela.

Kako bodo neki naši kmetje to uganko reševali? Oni jo pa bodo vedeli zopet drugače rešiti. Rekli bodo, kaj je tega treba, to bi ta gospod lahko sam rešil, saj ni zastoj, saj ima pomagace, naj ž njih pomočjo to uganko prerešeta in jo reši sam, mi je ne moremo. In občinski reveži se bodo kislno držali, ko bodo to uganko reševali, a oni je ne bodo rešili, kakor tudi uganka njih ne.

No, pa kaka je vendar ta uganka, me boste že radovedno vprašali, zdaj Vam je še ne povem. Kakor rečeno, stavlil jo bo, ali staviti nam jo hoče neki gospod iz Sevnice, kojega pa jaz na tem mestu prosim v imenu vseh kmečkih občanov, da to uganko umakne, ker sčasoma mu jo homo že pomagali mi rešiti. — Vam, gospod urednik, bom tiho na uho povedal, ta gospod nima desne roke dovolj krepke. Ima sicer desno roko, ki je tudi dobro zavarovana pri občini, pri okrajnem zastopu, pri »Slaviji« in še pri več drugih zavodih. A kljub temu je opešala in ž njo gospod sam. Pa to bi se dalo ozdraviti, treba bi jo bilo le pri enem zavodu zavarovati, pa bi bolje služila. Potem bi pa gospod gotovo nam ne stavlil tiste uganke in nam bi ne bilo treba si z njo glave beliti, ker bi bila s tem rešena. Kaj bo s to uganko, Vam bo že še povedal Ževestekdo.

Ponikva ob juž. žel. (V obrambo.) Znani dopisnik iz Ponikve je zopet skrpučal v »Slov. Narodu« dopis, ki po svoji vsebini pač v jasni luči kaže g. pisca, oziroma gospode okoli že imenovanega časopisa.

Cenjeni čitatelji se še gotovo spominjate onega članka, v katerem smo pisali o našem bralnem društvu, kako je zanemarjeno; a to le vsled malomarnosti g. predsednika itd. Iz vsega, kar smo tamkaj rekli, ste pač lahko razvideli, da nismo brez vzroka pokrtačili g. predsednika; nismo se namenili danes obširneje baviti z vprašanjem o predsedniku, dodamo le še: da pač pomilujemo moža, ki

se daje tako voditi od ljudi, ki so mladi in neizkušeni.

«Narodov» dopisnik piše: «Društvo bi že uspevalo, da pa se mora presaditi na ugodnejša tla, in da se je bralno društvo sploh preživelo.» O seveda! Kaj ne vi dopisnik, tedaj bi vam bilo društvo povolji, da bi imeli vi in še nekateri vaši kimovci v njem prvo besedo? No, povemo vam že danes, da je vaši komandi že davno odzvonilo. Nadalje pišete: «Da kmetje pač zastran tega ne hodijo čitati, ker se bojijo »objedljivega psa« in še nekih kljebetulj.» — Resnici na ljubo pa vemo, da je pač nekaj malomarnosti med našimi čitatelji; a da bi se bali »objedljivega psa«, je pa grda laž. Res pa je, da ni v našem župnišču in obližju nobenih psov!

Koga ste torej vi dopisnik v svoji, sicer le šibki izobrazbi hoteli nazivati z imenom te hude živali? — Sicer se le zvijajte kakor hočete, pravica vas že dohiti! Kar se pa tiče tistih kljebetulj, konstatujemo: da si je pač isti dopisnik že davno zaslužil zlato kolajno! Zastran občutne kazni pač moramo pribiti, da isti dopisnik naj le popred pred svojimi pristaši pomete, potem še le more komu kaj predbacivati. Več ponkovskih faranov.

Sv. Krištof pri Laškem trgu. Ni še dolgo, ko je celjska »žaba« regljala, češ, občinski odbor Sv. Krištofa je po večini »Fortschrittler« to je »naprednjaški« pa res je — samo ne po njenih mislih — kajti, da gre odbor »naprej«, je pokazal v seji 2. sušca, ko je enoglasno sklenil protestirati zoper nečuvven predlog Stürgkhov odstraniti slov. celjske gimnazije. Le eden je bil nasproti, torej »Zurückschrittler« — nazadnjak — a ko je videl, da so vsi roke vzdignili — se je vdal, misleč, »zoper veter je težko pihati« — naj pa ostane pri starem! Zakaj pa ni predlagal ta gospod, da bi se kaka nemška šola, ki jih je dosti nepotrebnih, odpravila? Le, kar je za Slovence dobro, to naj gre v kot?! — Zato pa slava odboru, ki je vendar enkrat sprevidel, slava g. županu, ki je sam ta predlog stavlil in s tem lep vzgled dal, da si moramo sami pomagati!

Slavni odborniki! Če so vas že vaši nasprotniki imenovali naprednjake, pokažite, da res greste naprej — ali naprej v »slovenskem prepričanju«, ne pa da bi klečeplazili nazaj, kakor rakovi v svoje luknje! Potem bo vaša in cele občine čast rešena!

Rezolucija ali sklep se glasi: Velespoštovanemu gospodu, gospodu Franju Robič-u, drž. poslancu itd. na Dunaju. — Občina Sv. Krištof pri Laškem trgu je skenila enoglasno v obč. seji 2. sušca 1902 sledečo rezolucijo zavolj slov. gimnazije v Celju:

«Odbor izreka svoje ogorčenje nad nezaslišano krivico, da nam hočejo vzeti v Celju slov. gimnazij in zahteva odločno, da se nam kmetom ista gimnazija zajamči, da ostane, ker je Celje za nas spodnjestajerske prebivalce najbolj prilično, da še zamoremo dati svojih otrok v šolo; mi plačamo več davkov, kakor Nemci, zakaj ne bi imeli vsaj te malenkosti za našo požrtvovalnost? Maribor je nam tuj in predaleč, mi le v Celju si zamoremo preskrbeti olajšanje v naših, tako težkih, kmečkih razmerah! Zato prosimo, da se nam celjski gimnazij slov. ohrani! — O d b o r.»

Naj bi tako storile tudi druge občine, tabor v Žalcu bo odobril njih sklenitve in nemogoče je potem, da bi nam bilo vzeto, kar se je tako težko pridobilo za vaše in vaših otrok otroke!

Na delo slovenske občine celjskega in brežiškega okraja!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politični shod v Jarenini. Važen političen shod bo prihodnjo nedeljo, dne 9. marca v Jarenini. Poročal bo poslanec Ro-